



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

VII. An valeat mandatum ad locandum vltra triennium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

Quamvis si ipsi contrahentes tacite consentirent in triennium, tunc ex hac parte valeret contractus, quia tunc implicite esset duplex contractus, nempe in sexennium, vel nouennium, & si hic non valeret, in triennium.

SECTIO II.

Difficultates, earumque solutiones.

SUMMARIUM.

- 1 *Vtile per inutile non vitatur quando sunt separabilia.*
- 2 *Donatio sine insinuatione facta ultra quingentos aureos, licet sit unica donatio, solum in excessu vitatur, & firma remanet quoad quingentos aureos à iure sine insinuatione donari permittos.*
- 3 *Donans supra quingentos aureos voluntatem habet donandi quod est permittum, non sic locans ultra triennium.*
- 4 *Emphyteusis concessa ad tres generationes, valida est quoad tertiam permittam, inualida quoad reliquas.*
- 5 *Data emphyteusi alicui, eiusque duobus successoribus, cum pacto, quod illis deficientibus tertius obtenturus sit in emphyteusim, & omnibus aliis preferendus, deciditur Dominum emphyteusis obligatum non esse, duobus hæredibus cessantibus cæteris tradere.*
- 6 *Pactum additum emphyteusi reprobatur, at emphyteusis vitium non habet.*
- 7 *Quod in una parte vitatum est, in totum vitatur.*

Obiicies, *utile per inutile non vitatur, ex regul. vitale, de regulis iuris in 6. & l. 1. §. sed si mihi, ff. de verb. obligat.* Ergo.

Respondetur, *utile per inutile non vitatur*, quando sunt separabilia, concedo; quando non sunt separabilia, nego. At in casu nostro non sunt separabilia, quia locans non eodem pretio locaret ad breue tempus, ac locaret ad longum.

Obiicies secundo, *donatio sine insinuatione facta ultra quingentos aureos, tametsi unica sit donatio, solum in excessu vitatur, & firma remanet quoad quingentos aureos à iure sine insinuatione donari permittos, l. sancimus, in prin. ip. vers. si quid autem, Cod. de donation. & docent Mol. disput. 278. & 467. Clar. §. donatio, quest. 17. num. 2. Riccius resol. 102. n. 2. Rebellus de obligation. inst. 2. part. lib. 18. q. 6. num. 6. & Zevallos com. contr. com. q. 222. num. 3.* Ergo sic, &c. in casu nostro.

Respondetur, concedo antecedens: at nego consequentiam, & disparitas est, quia donans supra quingentos aureos, & sic plus, quam sibi permittitur, voluntatem habet donandi, quod est sibi permittum: non sic in casu nostro, nisi contrahentes tacite consentirent in triennium, vti dicebam.

Obiicies tertio, *emphyteusis concessa ad tres generationes valida est quoad tertiam permittam, inualida quoad reliquas, auth. de non alien. §. quod autem, collat. 2. vbi data emphyteusi alicui, eiusque duobus*

successoribus, cum pacto quod illis deficientibus tertius successor obtenturus sit emphyteusim, & omnibus aliis preferendus, deciditur dominum emphyteusis obligatum non esse, duobus hæredibus cessantibus, cæteris tradere: & sic tacite declaratur, traditionem emphyteusis primis hæredibus valere,

extensionem tamen à lege improbatam non valere: ergo, &c.

Respondetur in cit. *Amb.* solum reprobari pactum additum emphyteusi, non autem emphyteusim vitium habere, quia solum ad tres vitas se extendit: at locatio in casu nostro non solum se extendit ad triennium, sed etiam ad plures annos, & consequenter in una parte vitata in totum vitatur. Quod si vigeas, illud pactum, cum simul effectum sit cum emphyteusis contractu, virtute, & in effectum emphyteusim ultra tres vitas extendit, eaque de causa annullatur, & tamen non obstante hac extensione, firma remanet emphyteusis quoad tres vitas: ergo similiter locatio rei Ecclesie pro pluribus annis facta firma debet manere pro triennio. Respondetur, esse ibi virtute duplicem contractum, iuxta ea quæ supra dicebamus.

DVBITATIO VI.

An si quis Ecclesie rem, quæ singulis annis fructificat, ultra triennium locet cum iuramento de non contrahendo, firmetur locatio iuramento, ita ut ipsi non liceat ab ea recedere?

SUMMARIUM.

- 1 *Iuramentum non obligat ad peccatum, neque est vinculum iniquitatis, nec firmat locationem de re singulis annis fructifera, ultra triennium.*
- 2 *Extravagans Ambrosio prohibet huiusmodi locationem sub peccato mortali, & excommunicatione, quæ supponit peccatum mortale.*
- 3 *Pœna debet esse commensurata culpæ.*
- 4 *Excommunicatio maior gravis pœna est, gladius spiritualis, ac neruus Ecclesiastica disciplina.*

Respondetur ex probabiliori sententia Doctorum ¹ negativè, quia iuramentum non obligat ad peccatum, neque est vinculum iniquitatis: ergo non firmat prædictam locationem. Antecedens patet. Consequentia probatur, quia Extravagans Ambrosio, prohibet huiusmodi locationem sub peccato mortali, ut ² ex communi tradit Caiet. in sum. verb. *Precepti transgressio*, §. pœna preceptorum. Paludan. in 4. dist. 17. art. 2. Nauar. cap. 27. num. 9. Gabr. in 4. distinct. 18. quest. 2. coroll. 2. Sor. dist. 22. quest. 1. art. 2. concl. 1. Couar. cap. alma, part. 1. §. 9. Auila de censur. part. 2. cap. 5. disp. 1. dub. 2. & sumitur ex cap. nemo Episcoporum, cap. nullus sacerdotum, 11. quest. 3. & Tridentino sess. 25. cap. 3. ³ de reformat. & probatur ratione, quia pœna debet esse commensurata culpæ, cap. felix, de penis in 6. ⁴ Sed excommunicatio maior gravis pœna est, gladius spiritualis, ac neruus Ecclesiastica disciplina, teste eodem Tridentino cit. cap. 3. ergo grauem, seu mortalem culpam supponit.

DVBITATIO VII.

An valeat mandatum ad locandum ultra triennium?

SUMMARIUM.

- 1 *Constitutio prohibens alienationem rerum Ecclesie ultra triennium, includit etiam mandatum ad eas locandas.*
- 2 *Mandatum*

2. *Mandatum alicui datum locandi res Ecclesie, extenditur tantum ad triennium, quo finito Procurator non potest absque nouo mandato in aliud triennium illas locare.*
3. *Mandatum si detur ad locandas res Ecclesie bis, vel ter, finitur primo triennio elapso.*
4. *Mandatum si Procuratori datum sit ad locandum ultra triennium simultaneè, non valere, secus autem si datum sit ad locandum successiue.*

Responderetur (quamvis aliqui, vt Molina de iust. tract. 2. d. sp. 466. in fin. affirmant, alij autem, vt Couar. 1. var. cap. 16. num. 6. Scortia theor. 115 & Azor. 2. part. lib. 9. cap. 2. quæst. 5. negent ex eo, quod fieret fraus legi, si facultas ad res Ecclesie locandas ultra triennium daretur, & consequenter aiunt, quod Constitutio prohibens alienationem rerum Ecclesie ultra triennium includat etiam mandatum ad eas locandas, & sic quod si detur alicui mandatum, vt locet res Ecclesie, extendatur tantum ad triennium, quo finito procurator non poterit absque noua commissione in aliud triennium illas locare. Item si mandatum detur ad locandum res Ecclesie bis, vel ter, mandatum finitur primo triennio elapso, & (citant Decium consil. 288.) distinguendum sic esse: nempe non valere mandatum, si procuratori datum sit ad locandum ultra triennium simultaneè; valere verò, si datum sit ad locandum ultra triennium successiue; ita vt finita prima locatione per triennium, possit procurator aliam, & aliam locationem eiusdem rei Ecclesiasticæ, prout sibi videbitur, per aliud, & aliud triennium successiue facere: sic enim principalis non dat procuratori facultatem ad locandum rem Ecclesie ultra triennium, sed solum dat facultatem ad locandum per plura triennia successiue: quod non videtur iure prohiberi, quia sicuti principalis rerum Ecclesiasticarum administrator potest res illas pluribus locationibus triennialibus successiuis locare, sic poterit alteri id ipsum, vices suas committendo, concedere. Accedit, durum videri, quod quolibet triennio obligatus is sit mandatum renouare; valebit igitur in tali casu, quoad vsque non fuerit à principali reuocatum.

DVBITATIO VIII.

An possit Prælatus sua Constitutione particulari triennium per Extrauag. *Ambitiosæ*, concessum ad locandum coarctare?

SUMMARIVM.

1. *Prælatus potest coarctare triennium, quia ita potius fauet, quam aduersetur Constitutioni Patelli I.*

Responderetur affirmatiue, quia in cit. Extrauag. locatio triennalis solum permittitur, & diuturnior prohibetur. Quapropter Constitutio Prælati coarctans locandi tempus, v. g. prohibens, ne ultra biennium fiat locatio, supradictæ Extrauaganti potius fauet, quam aduersetur. Sic Doctores, quos citat, & sequitur Barb. de potest. Episcop. 3. part. alleg. 95. numero 18.

DVBITATIO IX.

Ad quam bona Ecclesiastica prohibitio locationis ultra triennium extendatur?

SUMMARIVM.

1. *Prohibitio locationis ultra triennium extenditur ad omnia bona Ecclesiarum, Monasteriorum, & piorum locorum, si Episcopi auctoritate sint erecti.*
2. *Hospitalia, Collegia, Confraternitates, alique pii loci, qui sine Episcopi auctoritate sunt erecti, non gaudent hoc privilegio.*

Responderetur ex communi, extendi ad omnia bona Ecclesiarum, Monasteriorum, & piorum locorum (si Episcopi auctoritate sint erecti) immobilia, & mobilia pretiosa, quæ seruando seruari possunt. Sic dicebam cap. precedenti, dub. 1. Et probatur, quia de his omnibus expressè loquitur Extrauag. *Ambitiosæ*.

Dixi, si Episcopi auctoritate sint erecti; quia Hospitalia, Collegia, Confraternitates, alique pii loci, qui sine Episcopi auctoritate sunt erecti, quamvis opera pia sint, non gaudent hoc privilegio, sed possunt ipsorum bona ultra triennium sine solennitatibus à iure requisitis locari, & alienari. Sic Gamma de iur. ult. num. 9. Mascard. de probat. concl. 809. n. 11. Tusch. lit. H. concl. 163. n. 9. & segg. Barbosa de potest. Episc. part. 3. alleg. 75. num. 32. & 35. & alij, quos referebam cap. 29. dub. 20. quamvis aliqui contrarium sentiant; quæ de re vide cit. dub. 20.

DVBITATIO X.

An etiam extendatur ad fructus, quorum Beneficiarius dominium habet?

SUMMARIVM.

1. *Beneficiarius potest fructus sui beneficii ad longum tempus, v. g. pro sua vita locare, & alienare.*
2. *In Extrauaganti Ambitiosæ prohibentur ultra triennium locari, & alienari omnia bona Ecclesiastica immobilia, & mobilia, quæ seruando seruari possunt, si illa sint bona, & fructus, qui spectent ad Ecclesiam. Secus est si sint bona, & fructus, qui spectent ad beneficiatum.*
3. *Respectus ne beneficiarius fame pereat, & sic ne Ecclesia defraudetur debito obsequio, est sufficiens congruentia ad prohibendum, ne locet ultra triennium fructus beneficii, sed non constat de prohibitione aliqua in esse.*
4. *Assignatur multiplex differentia inter fructus ad Ecclesiam pertinentes, & ad beneficiarium spectantes.*

Responderetur negatiue, adeò vt beneficiarius possit illos ad longum tempus, v. g. pro sua vita, locare, & alienare. Sic dicebam, & probabam supra cap. precedenti, dub. 24. & docent Abb. in cap. 2. de his, quæ sunt à Prælati, & in cap. veniens, de transact. num. 1. Couar. 2. var. cap. 16. num. 6. ad fin. Gregor. Lopez l. 9. verb. arrender, tit. 7. part. 1. Mantica de iur. & ambig. conuent. tr. 1. lib. 5. tit. 3. num. 21. Mol. de iust. lib. 1. tract. 2. disp. 466. alter Molin. lib. 1. de primog. cap. 2. num. 27. Valquez in opusc. de redditib. cap. 2. §. 2. num. 31. & segg. Less. lib. 2. de iust. & iur. cap. 24. dub. 11.